

Szegedi honvédek győzelmes rohama.

A halics-horozenkai vonalon fekvő Krimidow előtt voltunk állásban, mikor a tábori telefongyors szárnyain egy hír jött el hozzánk, amelynek bekövetkezésétől hónapok óta féltünk, de mégis öröm fogott el bennünket hallatára.

— Románia megüzente a hadat...

Ezredünk még a mai nap folyamán fel lesz váltva és mi megyünk le Erdélybe a románok ellen...

Hangos örömkialtás reszkettette meg a levegőt és sapkák röptültek szüntelen a levegőbe a velünk szemben álló oroszok nagy meglepetésére.

Nagy öröm lehet vengeréknél — gondolták — s igyekeztek is azt sürri ágyuzással lehűteni, de gránátjaikkal nem sikerült elnyomni a lelkesedést, mely e hír nyomán fakadt. Az orosz fronton a kérdéses időben való állandó visszavonulásban résztvevő katonák lelke felfrissült a fűrgő harcok gondolatának üdeségétől, elfogta a mámor a hit-szegő orgyilkosoktól a hazai földet megtisztítani.

Szeptember első napjaiban érkeztünk Nagyszeben környékére. A románok ekkor már a Nagyszebentől délre eső magaslatokon foglaltak állást és nekünk a Nagyszebentől északra eső fontosabb magaslatokat kellett megszállnunk, hogy a románok további előnyomulásának gátat vessünk.

Szeptember 13-án ezredünk, a 302. h. gy. e. a Mág-Szecsél vonalon volt tábori őrs felállításban, midőn parancsot kapott délután 2 órai kezdettel megtámadni az Orláth község vonala előtt álló románokat, akik a szebeni medence uralmára nagy befolyással bíró Szecsél- és Riesen-hegyet megszállva tartották.

Számtalan harcban résztvevő és a harcok minden izgalmaához hozzászokott lelkeink hevesen dobogott, elfogta a lámpaláz, amely első szereplésünknek kísérője szokott lenni. Most itt az alkalom a galádoknak megmutatni, hogy tigrisekkel lesz dolguk, most kell megmutatni, hogy harcol a honvéd, ha hazájáról van szó, ha hazájának elkieseredett ellenségeiről, orvtámadóinak megsemmisítéséről van szó. Most fogjuk megmutatni, hogy dicsőségünk olcsón vásárolt babér volt, most kell őket kijózanítani a mámorból, amely megrészegíté őket az ellentállás nélkül szerzett dicsőség kábító örömeivel.

És pirült, az izgatottság, a győzni akarás, a meghalni készség pirja a szegedi bakák napbarnított ábrázatján és ment előre, nem ment, szaladt, rohant, mint akit belső tűz éget, bár fűtyült a lövedék, kattogott a gépfegyver vérszen és ennek az öldöklő zenének disszharmóniájába belevegyült gránátok bömbölése, srappellek süvítése.

És még ötöt sem mutatott az óra, a Szecsél-hegyen és a Riesen-hegy magas ormán honvédbakák álltak, álltak és tartották azt a románok minden ellentámadásával szemben. Mert nem ismerte még a magyar bakát, a honvéd-tempót a román! Rögtön alkalmazott ellentámadással akarta a rá nézve oly fontos Riesen-hegyet tőlünk visszragadni és bár a löszer fogyófélben, ember meg kevés volt, állt szilárdan a honvéd, a

szegedi honvéd.

Két zászlóalj támadta a hegyen levő gyenge két századot, az éj egész szaka hangos volt a meg nem szűnő rohamoktól, a rohamot kísérő folytonos hurrá-kialtástól, a harci zajtól, puskatüztől. Öt támadás omlott porba, öt véres roham ellen tartotta a hegyet

A helyárák emelését kívánja a színigazgató.

— Almássy Endre beadványa a főispánhoz. —

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország tegnapi számában közölte azt a leiratot, amelyet a belügyminiszter intézett a városhoz a színházi szerződés ügyében. A közgyűlésnek erre vonatkozó határozatát tudva levőleg Wimmer Fülöp és Pásztor József megőlebbezték és a belügyminiszter helyt adott a felebbezésnek és a szerződés módosítását irta elő. Egyidejűleg a belügyminiszter egy kis izelítőt is adott a komoly színházpolitikából és leiratában felemlítette, hogy Szegednek, mint az ország második városának, igazán csekély kívánsága, ha a színházról operaelőadásokat követel.

Alig jelent meg a Délmagyarország-ban a belügyminiszter leirata, a színházi ügyek referensének hivatalából napfényre került az a beadvány, amit a színház igazgatója a város főispánjához, dr. Cicatricis Lajoshoz február 20-án intézett. Ebben a beadványában az igazgató mindenekelőtt felemlíti, hogy direktorságának első három esztendejében tíz operát hozott színre, noha operák előadása a szerződésben fixirozva nem volt. Hogy a szerződés előírja-e az operák előadását, nem firtatjuk, de azt tudjuk, hogy mióta az új színház fennáll, a mindenkori igazgatók kötelességüknek tartották az opera előadások kultiválását és Krecsányi Ignác oly bőséges opera műsorral rendelkezett, hogy még a tulzó igényeket is kielégítette és a kiállítás, meg az előadások jósa tekintetében a vidéken versenyen felül állt. De hagyjuk a multat. Ha a szerződésben fixirozva nincs is a kötelező operaelőadások tartása, minden fixirozásnál nagyobb sulyal kell, hogy bírjon a kötelező ígéret. Már pedig a színház jelenlegi igazgatója, amikor szerződése után helyáremeléssel hozakodott elő, akkor a színházi bizottságban kötelező ígéretet tett operaelőadások tartására, sőt nagy hevületében Wagner-operaelőadások tartását is megígérte.

A klasszikus ciklust is felemlíti a főispánhoz intézett beadványában az igazgató. Annyi bizonyos, hogy a klasszikus ciklusban klasszikus, meg nem klasszikus darabok is szerepelnek és az is bizonyos, hogy az előadások nélkülöznek minden klasszikus színvonalat. De ne beszéljünk ezuttal a rendszerről, az előadásokról, sokkal fontosabb a beadványnak az a része, amelyben az igazgató a helyárákat *nevelésesen olcsóknak* nevezi. E szerint újabb helyáremelést céloz. Kérdjük: szerint újabb helyáremelést céloz. Kérdjük: erősebben szervezte-e a társulatot, csinosabb díszleteket, megfelelő stilszerű ruhákat szerzett-e be? A helyáremeléssel szemben maradt minden a régieben. Ok is akad: háboru van. Sajnos, még mindig van, de ezt a szomorú állapotot a színház nem sinitli, sem az igazgató. És miután még mindig háborus időt élünk, addig, míg a boldog béke idejét nem élvezhetjük és addig, míg nem tapasztalhatjuk, hogy a színház leendő igazgatója milyen törekvéseket árul el a közönség jogos igényeinek kielégítésében,

a honvéd és mikor a hajnal első sugarait széthinté a táj vadregényes szépségeire, a vértől gőzölgő hegyre és a százával heverő hullák élettelen tetemére, a közelben nem volt román és a magyar baka, a szegedi honvéd tartotta a magaslatot, mely megnyitotta az utat Kraft von Delmensingen bajor csapatainak a Vöröstoronyi-szorosba, a dicsőséges szebeni csatához.

L.

főleg pedig míg a felelősség nélkül való konzorcionális állapot meg nem szűnik, addig helyáremelésnek helye nincs! Egyszer már várjuk be, hogy mit kapunk a színházról és azután, ha lesz rá ok, adjunk, akár teli markokkal is. De elég volt már a látatlanba való adásokból! Igéretekből mégsem lehet élni és az operettekkel éppen elég volt.

Tetteket várunk, komoly, értékes akaratokat, eredményes munkát és főleg rendszert a vezetésben és jó előadásokat. Ha mindezeket tapasztalni fogjuk, akkor jöjjön a helyáremelés kérdése. Addig azonban nem, különösen ha a konzorcionális állapot még tovább is tart. A színház igazgatója nem panaszkodhat a közönség részvétlenségére miatt és komolyan azt sem mondhatja, hogy itt a komoly zene rettenetes közönnel találkozik és áldozat a kultiválása. Valahányszor a multban, vagy a jelenben opera szerepelt és szerepel a műsoron, a színház rogyásig megtelt és megtelik. Nem áll az, hogy áldozat a kultiválása, de az az igazság, hogy egy kis áldozat elkelne a kultiválásához. Soha ilyen jól nem ment a színház és a közönség igazán nem érdemli meg a direktor részéről a lesújtó kritikát, hogy itt a komoly zene rettenetes közönnel találkozik. Hisz a Tosca előadására két hét alatt ötödször készült megtelni a színház és az előadás, sem a rendezés, sem a kiállítás igazán nem földi a közönség roppant érdeklődését és páratlan támogatását.

A színigazgató beadványát itt közöljük:

Méltóságos Uram!

Engedje meg, miután úgy kell látnom, hogy a szegedi színház művészi viszonyairól Méltóságod nincs kellőleg tájékozva, hogy én bizonyos dolgok feltárása után a jól értesült Caesartól — a jobban értesült Caesarhoz főlebbeztek. 1911. szeptember 1-től vagyok igazgató, — a háboru kitöréséig — tehát 3 év alatt, bár a szerződésben fixirozva nem volt, a következő operákat adtam elő: Troubadur, Traviata, Büvös vadász, Házi tücsök, Pillangó kisasszony, Bohémélet, Tosca, Tetemrehívás (Farkas Ödöntől). Ezenkívül két eredeti magyar operát, a Falusi bányászt König Pétertől, a helyi zenede igazgatójától, országos híri zenésztől és a Péter abbát Csányi Mátyástól, a szegedi születésű színházi karmestertől. Ez a tíz opera három év alatt 40—45 előadásban került színre, ha hozzáveszem a Hoffmann meséi több mint 10 előadását, akkor igazgatásom három első évében mintegy 60 operaelőadást tartottam. Vendég szerepeltek: Sándor Erzs, Medek Anna, Rózsa Lajos, Környei, Székelyhidi, Venczel, Swärdtström, Márkus Aranka, stbiek. De minden operát a magam erőivel adtam előbb.

A háboru beálltával a kórusom (4 férfi kardalosom van) különösen de az elsőrendű énekes személyzet és a zenekar is úgy meggyengült, hogy opera előadása képtelenség volt, mert inkább ártott volna az ügynek, miután itt a komoly zene rettenetes közönnel találkozik és áldozat a kultiválása. Kétféle módon segítettam a dolgon. Először klasszikus ciklusokat rendeztem, amelyek előadása előtt egy helybeli irodalmi férfi konferált. Így ke-